Mikołajki, 6 grudnia

6–10 lat

ZESTAW TUS „UMIEM RAZEM”

Mikołajki. Jak wybrać prezent dla kogoś

materiał bezpłatny

Scenariusz • **Kroki** • **Scenki** • **Karta detektywa** • **Kupony-prezenty**

Nie każ mu liczyć! · niekazmuliczyc.pl

DLA PROWADZĄCEGO

Cel: dzieci uczą się wybierać prezent, który ucieszy konkretną osobę: myśleć o niej, szukać wskazówek, co lubi, wybierać dla niej, a nie dla siebie, i dawać prezent z miłym słowem. Wiedzą, że prezent nie musi być drogi.

Kroki umiejętności (plakat „Moje kroki"): Wybieram prezent dla kogoś

1. **Myślę o tej osobie.**
2. **Szukam wskazówek: co ona lubi?**
3. **Wybieram coś dla niej, nie dla siebie.**
4. **Daję z miłym słowem.**

Gdzie szukać wskazówek (ramka na plakacie):

- Co ta osoba robi w wolnym czasie?
- O czym chętnie opowiada?
- Czego używa albo co nosi?
- Kogo mogę zapytać, kto ją dobrze zna?

Prezent nie musi być drogi (pas pod ramką): „Najważniejsze, że pomyślałem/pomyślałam o tej osobie".

Kompetencje (CASEL): świadomość społeczna, umiejętności w relacjach.

Podstawa programowa (rozporządzenie MEN z 11.03.2026, Dz.U. 2026 poz. 378, obowiązuje od 1.09.2026):

- Przedszkole, osiągnięcia na koniec wychowania przedszkolnego:
  - obszar społeczny pkt 5, 8 i 14 (zwroty grzecznościowe, szacunek dla różnych upodobań i potrzeb dzieci, pieniędzy jest ograniczona ilość);
  - obszar społeczny pkt 19 (tradycje lokalne, regionalne i narodowe);
  - obszar językowy pkt 5 (uwaga dla innych, dopytywanie, gdy czegoś nie jest pewne).
- Klasy 1–3:
  - edukacja społeczna, kompetencje społeczne lit. b, e i f (relacje w klasie, rozpoznawanie emocji innych, zwracanie uwagi na potrzeby innych);
  - edukacja społeczna, kompetencje osobiste lit. i (wpływ innych osób, mediów i reklamy na decyzje o wydatkach, moduł ekonomiczno-finansowy);
  - edukacja polonistyczna, komunikacja lit. g (pytania dostosowane do rozmowy).

DLA PROWADZĄCEGO · CIĄG DALSZY

Potrzebne materiały:

- plakat „Moje kroki” (str. 4);
- karty „Detektyw prezentów” (str. 10) i kupony-prezenty (str. 11), po jednej na dziecko;
- pacynka albo maskotka;
- woreczek z kilkoma przedmiotami (np. piłka, książka, kredki, szalik, kubek) do rozgrzewki.

Praca w grupie: 4–25 dzieci (scenki w trójkach).

Praca indywidualna: prowadzący i dziecko wypełniają kartę detektywa dla prawdziwej osoby z otoczenia dziecka (np. dla babci), a scenki grają z pacynką. Czas: 30 min.

Jak dostosować:

- Łatwiej (P, 5–6 lat): kroki 2, 3 i 4. Zamiast pisania na karcie detektywa dziecko rysuje. Rozgrzewka z trzema przedmiotami i jedną osobą.
- Trudniej (kl. 3): rozmowa o reklamach („Czy prezent z reklamy na pewno ucieszy tę osobę?”) i o ustalonym limicie ceny. Dzieci planują prezent zrobiony samemu krok po kroku.

Ważne:

- To materiał do ćwiczenia, nie terapia i nie diagnoza.
- Nie każda rodzina obchodzi Mikołajki, a budżety są różne. Te same kroki działają przy urodzinach, Dniu Babci i Dziadka albo pożegnaniu kolegi. Kupony z dodatku (str. 11) pozwalają dać prezent bez pieniędzy.
- Limit ceny prezentu w klasie ustalamy z rodzicami i mówimy o nim dzieciom wprost. Nie porównujemy prezentów ani ich cen na forum.
- Jedzenie jako prezent tylko po uzgodnieniu z dorosłym (alergie).
- Imię wylosowanej osoby to niespodzianka do dnia Mikołajek (tak nazywamy dobre tajemnice, temat 21). Dziecko, które słabo zna wylosowaną osobę, może poprosić o wskazówki nauczyciela albo kolegę tej osoby.
- Nie każde dziecko lubi niespodzianki. Dziecku, które bardzo się nimi denerwuje, można wcześniej powiedzieć, jak będzie wyglądało wręczanie prezentów (kto, kiedy, gdzie).
- Prowadzący ma w zapasie kilka drobnych prezentów, żeby żadne dziecko nie zostało bez prezentu.

SCENARIUSZ ZAJĘĆ · 40 MINUT

1. Powitanie (3 min)

Krąg, przypomnienie zasad (plakat z tematu 02). Rundka: „Lubię…”. Każde dziecko kończy zdanie jednym słowem. Można powiedzieć „pas”.

2. Rozgrzewka: „Dla kogo to?” (5 min)

Prowadzący wyjmuje z woreczka przedmioty po kolei (piłka, książka, kredki, szalik, kubek) i pyta: „Kto z bohaterów ucieszyłby się z tego prezentu: babcia, która lubi czytać, czy kolega, który gra w piłkę?”. Dzieci pokazują ręką.

> *Pytanie:* „Skąd wiecie, co ta osoba lubi?”

3. Wprowadzenie: historyjka „Kot dla Kasi” (7 min)

Prowadzący czyta historyjkę (str. 5).

> *Pytania:* „Kogo wylosował Tymek? Jakie wskazówki znalazł? Dlaczego nie kupił Kasi samochodu?”

Nazwanie umiejętności, kroki i ramka „Gdzie szukać wskazówek” na plakacie.

4. Pokaz (7 min)

Prowadzący gra dziecko, które wybiera prezent, a pacynka dziecko obdarowane.

- Wersja pierwsza (niepomocna): prowadzący mówi: „Ja lubię dinozaury, więc kupię Oli dinozaura”. Pacynka (która lubi konie) dostaje dinozaura i jest zdziwiona. *Pytania:* „Dla kogo był ten prezent naprawdę? Który krok pominąłem/pominęłam?”
- Wersja druga (pomocna): prowadzący przypomina sobie, że Ola rysuje konie i ma plecak z koniem. Robi dla niej zakładkę z koniem i mówi: „Wesołych Mikołajek! Zrobiłem/zrobiłam ją, bo lubisz konie”. Prowadzący wskazuje kroki na plakacie.

5. Odgrywanie scenek (10 min)

Dzieci w trójkach losują scenki (str. 6–9): jedno wybiera prezent, jedno gra obdarowanego albo osobę, która podpowiada, jedno obserwuje kroki. Przy scence ze znakiem „?” najpierw opisują słowami, co nie zadziałało, a potem grają wersję pomocną. Zmiana ról.

6. Informacja zwrotna (5 min)

- „Jaką wskazówkę ktoś dziś znalazł?”
- „Co zrobić, gdy nie wiem, co ta osoba lubi?”
- „Jaki prezent można dać bez pieniędzy?”

Prowadzący nazywa konkretne zachowania: „Zapytałaś kolegę Olka, co Olek lubi. To był krok 2”.

7. Zakończenie (3 min)

Każde dziecko dostaje kartę detektywa i kupony. Rundka: „Moja wskazówka na dziś to…”. Rozdanie listu do rodzica.

Ramka: praca indywidualna (30 min) Powitanie (3 min) → rozgrzewka z trzema przedmiotami (4 min) → historyjka (5 min) → pokaz z pacynką (5 min) → karta detektywa dla prawdziwej osoby i jeden kupon (10 min) → pożegnanie (3 min).

Moje kroki

Wybieram prezent dla kogoś

1

Myślę o tej osobie.

2

Szukam wskazówek: co ona lubi?

3

Wybieram coś dla niej, nie dla siebie.

4

Daję z miłym słowem.

Gdzie szukać wskazówek

- Co ta osoba robi w wolnym czasie?
- O czym chętnie opowiada?
- Czego używa albo co nosi?
- Kogo mogę zapytać, kto ją dobrze zna?

Prezent nie musi być drogi. Najważniejsze, że pomyślałem/pomyślałam o tej osobie

Wydrukuj w skali 50 %, a dostaniesz kartę kroków do segregatora

HISTORYJKA „UDAŁO SIĘ!”

Kot dla Kasi

W klasie Tymka losowano imiona na Mikołajki i Tymek wylosował Kasię. Tymek nie znał Kasi dobrze, więc postanowił być detektywem. Zobaczył, że Kasia na przerwie rysuje koty, a jej piórnik też ma kota. Zapytał cicho Olę, przyjaciółkę Kasi, co Kasia lubi, a Ola szepnęła: „Koty i zakładki do książek”. Tymek bardzo chciał kupić Kasi samochód, bo sam lubił samochody. Pomyślał jednak: „To ma być prezent dla Kasi, nie dla mnie”. Razem z tatą zrobił zakładkę do książki z narysowanym kotem. W dniu Mikołajek dał ją Kasi i powiedział: „Wesołych Mikołajek! Zrobiłem ją, bo lubisz koty”. Kasia uśmiechnęła się szeroko i od razu włożyła zakładkę do książki. Tymkowi zrobiło się ciepło na sercu. Udało się!

Druk dwustronny: strony 6–9, odwracanie wzdłuż długiej krawędzi. Na odwrocie każdej karty są jej pytania. Potnij kartki wzdłuż przerywanej linii.

SCENKA 1

Co lubi dziadek?

SCENKA 2

Dinozaur dla siostry

?

SCENKA 1 · PYTANIA

Co lubi dziadek?

PYTANIA ŁATWIEJSZE

- Co robi dziadek?
- Co zauważyła wnuczka?

PYTANIA TRUDNIEJSZE

- ●● Jaki prezent mógłby ucieszyć dziadka?
- ●● Jaki prezent dla dziadka można zrobić samemu?

Mały krok: Powiedz trzy rzeczy, które lubi ktoś z twojej rodziny.

SCENKA 2 · PYTANIA

Dinozaur dla siostry

PYTANIA ŁATWIEJSZE

- Co wybrał chłopiec?
- Na co patrzy jego siostra?

PYTANIA TRUDNIEJSZE

- ●● Chłopiec mówi: „Dinozaury są super, więc kupię jej dinozaura”. Dla kogo jest ten prezent?
- ●● Co mógłby wybrać zamiast tego?

Mały krok: Zagrajcie wersję pomocną: chłopiec mówi „Ja lubię dinozaury, ale siostra lubi konie” i wybiera coś dla niej.

SCENKA 3

Wylosowałam Olka

SCENKA 4

Kupon na wspólną zabawę

SCENKA 3 · PYTANIA

Wylosowałam Olka

PYTANIA ŁATWIEJSZE

- Co trzyma dziewczynka?
- Na kogo patrzy?

PYTANIA TRUDNIEJSZE

- Dziewczynka słabo zna Olka. Jak może się dowiedzieć, co on lubi?
- Jak zapytać, żeby Olek nie odgadł, kto go wylosował?

Mały krok: Przećwicz cicho do nauczycielki: „Proszę pani, co lubi Olek?”.

SCENKA 4 · PYTANIA

Kupon na wspólną zabawę

PYTANIA ŁATWIEJSZE

- Co dał chłopiec?
- Jak czuje się mama?

PYTANIA TRUDNIEJSZE

- Czy prezent musi być kupiony w sklepie? Dlaczego?
- Jaki kupon dałbyś/dałabyś komuś bliskiemu?

Mały krok: Powiedz miłe słowo przy wręczaniu: „Wesołych Mikołajek! Zagramy razem w twoją ulubioną grę”.

KARTA PRACY

Detektyw prezentów

Pomyśl o osobie, dla której wybierasz prezent. Zapisz albo narysuj wskazówki.

Wybieram prezent dla:

Ja lubię:

A teraz pomyśl o tej osobie.

Wskazówka 1: Co lubi robić?

Wskazówka 2: O czym opowiada?

Wskazówka 3: Czego używa albo co nosi?

Mój pomysł na prezent

Ucieszy ją albo jego, bo

DODATEK · KUPONY-PREZENTY DO WYCIĘCIA

Wytnij kupon, ozdób go i podaruj komuś bliskiemu. Prezent nie musi być kupiony w sklepie.

Wytnij wzdłuż przerywanych linii.

Kupon na wspólną zabawę.

Dla:

Kupon na przeczytanie bajki.

Dla:

Kupon na pomoc w sprzątaniu.

Dla:

Kupon na wspólny rysunek.

Dla:

Kupon na wielki uścisk.

Dla:

Kupon na .....

Dla:

LIST DO RODZICA · WSKAZÓWKI I KLUCZ

Drodzy Rodzice,

przed Mikołajkami ćwiczyliśmy, jak wybrać prezent dla kogoś. Dzieci często wybierają to, co same chciałyby dostać. To naturalne na tym etapie. Uczymy je patrzeć na drugą osobę jak detektyw.

Dzieci poznały kroki:

1. Myślę o tej osobie.
2. Szukam wskazówek: co ona lubi?
3. Wybieram coś dla niej, nie dla siebie.
4. Daję z miłym słowem.

Jak pomóc w domu:

1. Zapytajcie: „Co ta osoba lubi? Skąd to wiesz?” i pomóżcie dziecku znaleźć jedną wskazówkę.
2. Przypomnijcie, że prezent nie musi być drogi. Kupon na wspólną zabawę albo laurka też jest prezentem.
3. Pozwólcie dziecku samemu wręczyć prezent i powiedzieć miłe słowo.

Czego unikać: wybierania prezentu za dziecko bez jego udziału, porównywania prezentów i ich cen, mówienia „i tak się nie ucieszy”. Limit ceny w klasie warto ustalić wspólnie z innymi rodzicami.

Ten materiał służy do ćwiczenia umiejętności i nie zastępuje pomocy specjalisty. Jeśli dziecko ma duże trudności w kontaktach z rówieśnikami, porozmawiajcie z wychowawcą, psychologiem lub pedagogiem szkolnym.

Wskazówki dla prowadzącego i klucz

- **Karta detektywa:** doceniaj konkretne wskazówki („widziałem, że rysuje koty”). Gdy pomysł dziecka to jego własne ulubione rzeczy, zapytaj: „A co lubi ta osoba?”.
- **Scenki, przykładowe odpowiedzi:**
  - Scenka 1: dziadek lubi ptaki. Prezent: książka o ptakach, rysunek ptaka, wspólne dosypanie ziaren do karmnika.
  - Scenka 2: dinozaur jest prezentem dla chłopca, nie dla siostry. Siostra patrzy na konie, więc może ją ucieszyć np. mały koń albo kolorowanka z końmi.
  - Scenka 3: można obserwować Olka, zapytać nauczycielkę albo kolegę Olka, ale tak, żeby nie mówić, kogo się wylosowało.
  - Scenka 4: prezent nie musi być kupiony. Liczy się to, że chłopiec pomyślał, co ucieszy mamę.
- **Gdy dziecko jest smutne, bo prezent dla niego był „gorszy”:** nazwij uczucie i przypomnij, że prezenty są różne. Reakcję na nietrafiony prezent ćwiczy darmowy zestaw 29.

Co dalej? Więcej o życzliwości i relacjach w zestawach TUS „Umiem razem”: 12 „Jestem dobrym kolegą i dobrą koleżanką”, 15 „Delikatna szczerość”, 29 „Nietrafiony prezent: jak zareagować?” (darmowy). niekazmuliczyc.pl/tus/